

Vlaams
Parlement

vergadering **C25**
zittingsjaar 2014-2015

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 16 oktober 2014

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Manuela Van Werde tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen van eventuele stroomonderbrekingen voor de culturele sector – 88 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Tine Soens tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de belemmeringen voor jeugdorganisaties – 147 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de komst van het e-commercebedrijf Amazon naar België – 5 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Cathy Coudyser tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gereguleerde boekenprijs – 119 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van de heer Chris Janssens tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de nood aan een gereguleerde boekenprijs in het licht van de blijvende problemen van de onafhankelijke boekhandel in Vlaanderen – 157 (2014-2015)	8
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katia Segers tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland – 106 (2014-2015)	22

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Manuela Van Werde tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen van eventuele stroomonderbrekingen voor de culturele sector – 88 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de culturele sector heeft het moeilijk en krijgt het nog moeilijker door de besparingen, dat is bekend. Daar komt bovenop dat deze winter bij een eventueel stroomtekort en een eventuele afschakeling de culturele sector in de problemen kan komen.

We hebben contact opgenomen met culturele centra. Er is al intern overleg geweest en er is ongerustheid, niet alleen bij het personeel, maar ook bij beroepsmusici, auteurs, acteurs en podiumkunstenars. Al die mensen zitten met vragen. Engagements met cultuurhuizen liggen natuurlijk al een hele tijd op voorhand vast, maar zullen die mensen kunnen optreden? Als ze niet kunnen optreden, verliezen ze inkomsten. Kunnen de voorstellingen verplaatst worden? Hebben ze recht op een schadevergoeding? Het zijn vragen waarmee ze zitten.

Minister, op welke manier werken uw diensten aan een plan voor de culturele sector voor wat betreft eventuele stroompannes? Kan bij de opmaak van het afschakelplan op lokaal niveau rekening worden gehouden met culturele agenda's? Kunnen lokale culturele organisaties, instanties en actoren rekenen op een aparte kennisgeving in geval van vermelde problemen? Hebt u een idee van de bestaande noodinfrastructuur in culturele centra, bioscoopcomplexen, theaters en musea? Wie kan er een beroep op doen? Wat indien het afschakelplan niet het beoogde effect bereikt en een totale black-out volgt? Wie is dan aansprakelijkheid? Worden de professionele kunstensector en de amateurkunsten op gelijke voet behandeld? Is de beveiliging van de kunstschaten in de Vlaamse musea, cultuurhuizen en religieuze gebouwen gegarandeerd? Geldt er aansprakelijkheid bij het afschakelplan zoals voorzien in het decreet? Zo ja, is er in schadevergoedingen voorzien voor culturele activiteiten en in welke mate?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, mevrouw Van Werde, uw vraag is belangwekkend, maar het is niet zo eenvoudig om op een bevredigende manier te antwoorden.

U vroeg of mijn diensten al dan niet aan een plan voor de culturele sector werken. De bevoegde minister van Binnenlandse Zaken – bij wie het begint en eindigt – heeft op 3 september 2014 het initiatief genomen om het afschakelplan voor te leggen aan de gouverneurs. Op deze ontmoeting werd er afgesproken dat elke gouverneur met elke gemeente die onder zijn bevoegdheid valt, samen zal zitten om nauwkeurig te bepalen welke urgentiemaatregelen moeten worden genomen. Het Nationaal Crisiscentrum heeft een plan voorbereid om de gemeenten hierbij te helpen en hen in de mogelijkheid te stellen de situatie te beheren. Aangezien stroompannes niet tot mijn bevoegdheden behoren – gelukkig maar –, zijn mijn diensten dus ook niet gevat om een plan op te maken.

De coördinatie voor het afschakelplan gebeurt door de gouverneur en de burgemeesters van de steden en gemeenten. Het lijkt me dan ook aangewezen dat culturele instellingen contact opnemen met de lokale overheid teneinde meer informatie te verkrijgen.

Het is de verantwoordelijkheid van de lokale overheid en/of de gouverneur om de betrokkenen te informeren. Ik wil hiermee de verantwoordelijkheid niet van mij

afschuiven, maar dit is echt een aspect van de rampenplanning van binnenlandse aangelegenheden. De lijn is heel duidelijk: Binnenlandse Zaken, gouverneurs, gemeenten.

Elke organisatie is verantwoordelijk om zich voor te bereiden op mogelijke stroompannes. Dat geldt zowel voor aangekondigde als voor niet aangekondigde stroompannes. We hebben een aantal actoren geraadpleegd. Zo worden de gevolgen van een stroomonderbreking bij bijvoorbeeld het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) opgevangen, zowel wat betreft de beveiliging als wat betreft de klimatologische omstandigheden in de depots door een combinatie van technische voorzieningen, infrastructuurgebonden voorzieningen en inzet van medewerkers. Dat geldt in het KMSKA zowel voor de museumsite, het intern depot, als in Kallo, waar het extern depot van de kunstwerken zich bevindt. De instructies voor wat te doen bij stroomonderbrekingen maken deel uit van een calamiteitenplan dat momenteel geactualiseerd wordt en waarbij extra aandacht gaat naar de procedure met betrekking tot stroomonderbrekingen.

Wat het KMSKA, een heel grote instelling, doet, kan en zou het beste ook gebeuren op het niveau van gemeenten en organisaties. Ik weet dat dit een raar antwoord kan lijken. Ik zeg niet dat ze het zelf moeten oplossen, ik wil meegeven wat er kan gebeuren, wat men kan doen om bepaalde dingen op te vangen.

Uw meest verregaande vraag is wat er gebeurt bij een totale black-out. Voor deze vraag verwijs ik u graag door naar de bevoegde instantie.

U vroeg of de professionele kunsten en de amateurkunsten op gelijke voet worden behandeld. Ja, ze moeten zich alleen wenden tot hun lokale overheid. Er wordt geen onderscheid gemaakt, dat lijkt me ook niet verstandig.

U vraagt naar de beveiliging van de kunstschaten in de Vlaamse musea, cultuurhuizen en religieuze gebouwen indien een afschakelplan in werking treedt. Ook hier gelden dezelfde instructies die onderdeel uitmaken van het calamiteitenplan.

Uw volgende vraag heb ik niet zo goed begrepen, die over de aansprakelijkheid. Ik heb natuurlijk wel de aansprakelijkheidsvraag begrepen, dat is een heel pertinente vraag, maar u vroeg of er bij het afschakelplan aansprakelijkheid geldt zoals bepaald in het decreet en wat met mogelijke schadevergoedingen. Ik heb dit even met de diensten bekeken en wij kunnen niet meteen vinden op welk decreet u allusie maakt. In elk geval heb ik geen weet van een decreet dat het specifiek heeft over de aansprakelijkheid van het afschakelplan. Als u die informatie wel hebt, gelieve ze met ons te delen. In het andere geval vrees ik dat het burgerlijk recht van toepassing is in de algemene zin.

Ik wil dit niet brengen als een pro-forma-antwoord. Het is gewoon de realiteit dat de rechte lijn Binnenlandse Zaken, gouverneur, lokale overheden de enige korte keten is die op dat ogenblik nuttig is. Uiteraard is een bepaalde voorzorg door de culturele spelers aangewezen.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Minister, ik heb begrepen dat er in Vlaanderen veel calamiteitenprogramma's bestaan, waarvoor ik heel blij ben. Het is vooral belangrijk dat de sector wordt geïnformeerd. In de Horeca Vlaanderen Krant zie ik dat die mensen hun sector informeren. Ik kan alleen maar hopen dat dat op het lokale niveau genoeg gebeurt.

De heer Bart Caron (Groen): Mevrouw Van Werde, het mooiste concert dat ik vorig jaar zag, was de tweede sonate van de vioolsolo's van Bach. Amandine Beyer heeft dat drie keer gespeeld op een dansvoorstelling van Anne Teresa De

Keersmaeker. De eerste keer speelde ze dat in het Kaaitheater in het pikke-donker. Dat was om kippenvel van te krijgen: dat gevoel, die intensiteit. Laat ons hopen dat er nu en dan een stroompanne komt. (*Gelach*)

Soms krijg je zo onverwachte dingen. Laat ons weer eens romantisch dromen van akoestische muziek bij kaarslicht.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Tine Soens tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de belemmeringen voor jeugdorganisaties – 147 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, morgen is het dag van de jeugdbeweging. Ik hoef niemand te overtuigen van het belang van die verenigingen. Zoals ze zelf aangeven, geven ze kinderen en jongeren een plaats om te spelen, zichzelf te zijn en de wereld te ontdekken. Laten we die jonge vrijwilligers, die zich wekelijks inzetten, dan ook zoveel mogelijk dat laten doen, in plaats van zich bezig te moeten houden met allerlei regeltjes.

In de beleidsnota van de vorige legislatuur nam toenmalig minister van Jeugd Pascal Smet zich voor om de Vlaamse regelgeving in alle beleidsdomeinen te screenen op mogelijk nefaste gevolgen voor de jonge vrijwilligers en om een inventaris op te maken voor de plan- en regeloverlast voor verenigingen, in de eerste plaats diegene die rechtstreeks worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Na een intensief proces met de jeugdsector kwam de publicatie 'Regulitis. Barrières die het moeilijk maken voor jeugdorganisaties en mogelijke oplossingen' tot stand, een heel interessant boek in elk geval. De Ambrassade maakte een lijst op met knelpunten en formuleerde suggesties om die op te lossen. Veel knelpunten ontstaan doordat verenigingen onder verschillende wetgevingen vallen. Men lost het dan maar op door het instellen van uitzonderingen, maar die zijn vaak te vaag en te omslachtig omschreven en dus in veel gevallen onduidelijk voor zowel de jonge vrijwilligers als voor de betrokken ambtenaar.

De vorige minister van Jeugd zorgde samen met de jeugdsector voor een duidelijk en helder overzicht van de knelpunten en de mogelijke oplossingen. Hij heeft aan de bevoegde ministers gevraagd om de knelpunten die in de brochure werden geformuleerd, ter harte te nemen. Enkele quick wins werden al gerealiseerd, zoals de opdracht aan het Agentschap Natuur en Bos om meer speelruimte in de buurt van kamplocaties aan te bieden. In het regeerakkoord lezen we: "We onderzoeken de mogelijkheid om een charter af te sluiten voor fuif- en kampvriendelijke gemeenten." Kan het wegwerken van regulitis hierin worden meegenomen? Een charter kan houvast bieden aan lokale overheden en de regel drift misschien wat temperen.

Minister, wat is uw standpunt hierover? Welke initiatieven zijn er naast de opdracht van minister Schauvliege reeds ondernomen? Bent u bereid om de regelgeving te beperken zodat de administratieve last voor vrijwilligers en jeugdorganisaties zo klein mogelijk is? Wat zijn uw concrete actiepunten? Zal de nieuwe Vlaamse Regering de lokale besturen verplichten om een Kafkatest uit te voeren zodat de regelgeving in de toekomst eenvoudiger wordt? Vaak zijn de knelpunten lokale regulitis, zoals een dubbele melding moeten doen voor een fuif.

Zal de nieuwe beleidsploeg rekening houden met de vele knelpunten die de jeugdsector in het rapport aanhaalde en zult u de gesuggereerde oplossingen ofwel zelf aanpakken, ofwel aankaarten bij uw collega's? Voorziet u voor de geschetste problematiek ook in oplossingen die niet in het rapport voorkomen? Wat is uw timing daarvoor? Ziet u de plan- en regeloverlast als een belangrijk aandachtspunt in uw ondersteuningsbeleid naar de jeugdsector? Neemt u hierbij de publicatie als vertrekpunt? Aangezien de lokale beleidsplannen danig worden teruggeschroefd en de middelen voor het lokaal jeugdbeleid en het Gemeentefonds verdwijnen, kan ik me inbeelden dat er tijd en ruimte vrijkomen bij de afdeling Jeugd. Bent u bereid om uw administratie hierin een rol te laten spelen? Ziet u hierin nog een taak weggelegd voor de Ambrassade?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Jeugdorganisaties hebben het inderdaad niet altijd gemakkelijk door de plan- en regeloverlast. In het regeerakkoord heb ik enkele zaken gelezen die de Vlaamse jeugd minder belast met administratieve lasten. Dat staat er toch, al dan niet rechtstreeks, in. Er is het masterplan van de bivakplaatsen. De prioriteit wordt gegeven aan de brandveiligheid, de nieuwe geluidsnormen en dergelijke. Dat soort zaken zorgt ervoor dat de jeugdsector zich meer zal kunnen focussen op de inhoud.

Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er geen werk meer aan de winkel is. Er is zeker en vast nog heel wat te doen. Onze fractie zal zich daarbij altijd heel constructief opstellen en er mee voor pleiten om zo weinig mogelijk regelgeving op te leggen. Ik ben blij dat sp.a die mening met ons deelt.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, mevrouw Soens, zoals u weet, werk ik rond deze tijd mijn beleidsnota af en zal ik deze, na kennisname door de voltallige Vlaamse Regering, zoals gebruikelijk overmaken aan het Vlaams Parlement. U loopt dus met uw vraagstelling een beetje voor op de bespreking van de beleidsnota. Ik zal dus misschien korter zijn dan u wenst, u noodgedwongen nog even op uw honger laten zitten en u verwijzen naar de latere bespreking van de beleidsnota. Maar ik heb zelf lang genoeg op uw stoel gezeten en begrijp uw nieuwsgierigheid. U krijgt dus in primeur, al is dat dan misschien wat overdreven, een luik uit mijn beleidsnota te horen, temeer omdat het wegwerken van overregulering me na aan het hart ligt.

Dat heb ik in het verleden ook geprobeerd als volksvertegenwoordiger. Ik heb in het verleden een aantal initiatieven genomen, ook buiten de jeugdsector, inzake de verbetering van de regelgeving. Er was een voorstel van resolutie betreffende slimme wetgeving voor een kennismaatschappij, creatieve wetgeving voor een creatieve economie en duurzame wetgeving voor duurzame ontwikkeling. Dat is een behartenswaardig stuk. Er was ook een motie van aanbeveling in de vorige legislatuur waarin we verder wilden inzetten op administratieve vereenvoudiging.

De extra ondersteuning die in het verleden aan de verenigingen werd gegeven, bracht enige planlast met zich mee. Die planlast moeten we wegwerken. Ik ben er mij ten volle van bewust dat de veelheid aan administratieve procedures en regelgeving een bedreiging vormt, niet alleen voor het jeugdwerk maar zeker ook daarvoor. Dit zorgt er onder andere voor dat er weinig ruimte is voor bottom-upinitiatieven, voor innovatie en vernieuwing. Het maakt ook dat de professionals in het jeugdwerk vaak minder tijd hebben dan ze zouden willen om te investeren in hun pedagogische taken. Soms haken door die planlast vrijwilligers af.

Mijn voorganger heeft zijn toenmalige collega's in de Vlaamse en Federale Regering gevraagd aandacht te besteden aan de brochure Regulitis van De Ambrassade. Hij

heeft de publicatie tevens bezorgd aan alle leidend ambtenaren en aanspreekpunten van het jeugd- en kinderrechtenbeleid binnen de Vlaamse administratie. Hij heeft het ter kennisgeving ook bezorgd aan de voorzitters van het Vlaams Parlement, aan deze commissie en aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Ik heb weet van één formeel antwoord op deze brieven – de goede leerlingen in de klas worden beloond –, namelijk van voormalig federaal minister Vande Lanotte, in verband met het onderdeel auteursrechten. Hierin kondigde minister Vande Lanotte aan dat er vanaf 1 januari 2015 een uniek aangifteplatform wordt opgericht voor de gezamenlijke betaling van auteursrechten en de billijke vergoeding. Bovendien moeten de beheersvennootschappen voortaan in een efficiënte en snelle klachtenprocedure voorzien voor de gebruikers en wordt het aanrekenen van werkingskosten transparanter. Voorwaar een mooi voorbeeld van hoe het kan.

Uit het eindrapport bij het Vlaams jeugdbeleidsplan 2010-2014 leer ik dan weer dat in de vorming voor jeugddiensten en schepenen in de aanloop naar de nieuwe beleidsplanning onder andere ook de impact van lokale regelgeving op het lokale jeugdwerk wordt behandeld. In het Handboek Lokaal Jeugdbeleid werd een artikel opgenomen rond jeugdwerk ondersteunen. In dit artikel wordt aandacht besteed aan de kwaliteit en de eenvoud van subsidiereglementen. De ondersteuning van het jeugdwerk komt ook aan bod in het vaste vormingstraject voor medewerkers van gemeentelijke jeugddiensten. De Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten (VVJ) neemt goede lokale voorbeelden op in haar vormings- en ondersteuningsbeleid voor lokale besturen. Met andere woorden: wij hebben een verantwoordelijkheid en onze federale collega's eveneens, maar ook op gemeentelijk vlak ligt er een verantwoordelijkheid om de regulitis weg te werken.

Na de intentieverklaring voor een positief kampklimaat en een rondetafel 'Camps-kampen' in 2013, heeft De Ambrassade het actieplan kampenregulitis verder uitgewerkt. Daarnaast heeft De Ambrassade in de zomer van 2014, in nauwe samenwerking met de jeugdbewegingen, de campagne 'Respect op kamp' hernomen.

Nu kom ik tot enkele concrete pistes die de Vlaamse Regering de komende maanden en jaren wil volgen. Er staat inderdaad in het regeerakkoord uitdrukkelijk dat de overregulering ook in de jeugdsector moet worden aangepakt. Ik zal dan ook de regelgeving die creativiteit en initiatief van jongeren en verenigingen belemmert, evalueren en overregulering aanpakken. In overleg met de dienst Wetsmatiging zal ik met focus op de jeugdsector een concreet vereenvoudigingsproject opstarten, dat de door De Ambrassade samengestelde brochure Regulitis als uitgangspunt neemt. Ik wil op die manier de visie van een gebruiksvriendelijke overheid ook voor kinderen en jongeren in de praktijk zetten.

Als u me hieromtrent naar de timing vraagt, dan moet ik u nog even doorverwijzen naar de beleidsnota omdat de opbouw wat mij betreft het best als volgt zou gebeuren. Het politiek debat over de beleidsnota voeren we ongeveer binnen een maand. Daarna maken we met de administratie de kalender op week-, maand- en jaarbasis op. Op die manier kan ook aan de oppositie een kalender worden bezorgd waarmee die me regelmatig kan herinneren of er vooruitgang is geboekt of niet.

In de voorbereiding van het nieuwe jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan kwam dit thema trouwens ook aan bod in de werkgroep 'Jong zijn'. De voorgestelde strategische doelstellingen zal ik binnenkort evalueren en desgevallend overmaken aan de voltallige Vlaamse Regering. Het stimuleren van creativiteit en initiatief van jongeren en verenigingen werd verwoord in een van voorgestelde strategische doelstellingen. Bedoeling is te snoeien in de reglementering die de creativiteit en het initiatief van kinderen en jongeren en hun organisaties belemmert. In het kader van het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan zal ik mijn collega's in de Vlaamse Regering zeker wijzen op de concrete knelpunten die de jeugdsector in

het rapport aanhaalde en de gesuggereerde oplossingen die ermee gepaard gaan. Dat zijn de twee concrete pistes, maar de eerste is veruit de concreetste.

Ik zal uiteraard de jeugdsector zelf betrekken in dit traject. Dankzij de documentatie in de brochure Regulitis en de voorbereiding voor het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan, kan ik mijn collega's, de bevoegde ministers voor de genoemde thema's aansporen om concrete acties te ondernemen om het Vlaamse regelgevingskader bevattelijker te maken.

U verwees in uw laatste vragen ook even naar de voorgestelde Kafkatest voor de lokale besturen. Daar wil ik even de boot afhouden. Ik hecht het grootste belang aan de autonomie van de steden en gemeenten. We willen met de Vlaamse Regering de gemeenten namelijk zo veel mogelijk responsabiliseren en vooral ook vertrouwen geven. Het opleggen van een dergelijke test is dan ook nu niet aan de orde. Maar het staat de gemeentebesturen natuurlijk vrij om zelf een dergelijk instrument te introduceren. Ik denk dat een aantal dit al doen.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij te horen dat het wegwerken van de regulitis u na aan het hart ligt, en dat u de komende legislatuur ook de brochure ter harte zult nemen. Ik ben erg benieuwd naar wat in de beleidsnota aan concrete actiepunten te zien zal zijn, naar wat er van de brochure in de beleidsnota is terechtgekomen.

Ik wil nog even benadrukken dat bij het uitwerken van die concrete actiepunten absoluut moet worden overlegd met de jeugdsector, om daar de nodige regelgeving weg te werken. Er zit daar heel wat expertise specifiek met betrekking tot kampen en fuiven.

De Vlaamse overheid heeft zeker met zo'n Kafkatest een sturend middel ten opzichte van de gemeenten. Ik vind het jammer dat u die niet wilt invoeren.

De voorzitter: Dan is dat punt afgesloten, tenminste tot de beleidsnota komt, denk ik. Dan zullen we een en ander hernemen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van de heer Marius Meremans tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de komst van het e-commercebedrijf Amazon naar België
– 5 (2014-2015)**

**VRAAG OM UITLEG van mevrouw Cathy Coudyser tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gereglementeerde boekenprijs
– 119 (2014-2015)**

**VRAAG OM UITLEG van de heer Chris Janssens tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de nood aan een gereglementeerde boekenprijs in het licht van de blijvende problemen van de onafhankelijke boekhandel in Vlaanderen
– 157 (2014-2015)**

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, eerst en vooral wil ik van de gelegenheid gebruik maken om in eigen naam, maar ook namens de commissie, denk ik, onze felicitaties over te brengen voor het bezoek dat we vorige week hebben gebracht aan de Frankfurter Buchmesse. We zijn daar heel goed ontvangen. Net als vorig jaar hebben we er heel veel interessante mensen gezien.

We zijn ook in contact getreden met de uitgeverswereld, of een deel daarvan. De vraag van Amazon zorgt toch voor enige nervositeit in dat landschap. Ik kan dat natuurlijk begrijpen. Toen ik met die uitgevers sprak, voelde ik bij iedereen werkelijk de liefde voor het boek, hoewel het commerciële actoren zijn. Zij stellen dat Amazon een puur commerciële speler is, die wil proberen te domineren. Daar is niets mis mee, maar we moeten er toch over waken dat ons landschap rijk genoeg blijft.

Er is, voorlopig althans, enkel sprake van een digitaal aanbod. Ik heb ook vernomen dat er contacten zouden zijn tussen Amazon en Nederlandse uitgeverijen, maar ook met Vlaamse uitgeverijen. Dit houdt natuurlijk enigszins verband met de gereguleerde boekenprijs, maar dat zal mijn collega wel toelichten.

Er is ongerustheid. Enerzijds denk ik dat men de evolutie niet kan tegenhouden. Als dit er is, zal dat ook worden gebruikt. De vraag is hoe je ermee omgaat en welke randvoorwaarden je kunt scheppen om ons boekhandellandschap enigszins te beschermen, of toch de rijkdom ervan te vrijwaren.

Minister, is er reeds overleg geweest tussen u en Boek.be over de komst van Amazon? Welke stappen zijn gezet of zullen worden gezet om de voorwaarden te scheppen waardoor die toekomst van de boekhandel kan worden gevrijwaard? We zien dat er in de Verenigde Staten conflicten rijzen tussen Amazon en een van de grote uitgeverijen. Dan rijst de vraag hoe we die gezonde relaties tussen uitgeverijen, de hogere overheid en webwinkels gaan verzekeren, of daar alleszins toch een kader voor scheppen, indien mogelijk.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, mijn vraag gaat specifiek over de gereguleerde boekenprijs. Ik ben hier nieuw, maar ik denk dat hier in het verleden daarover al heel veel debatten zijn gevoerd. Ik stel ook vast dat er een parlementair initiatief in de vorm van een voorstel van resolutie is gemaakt. Dat voorstel is ook aangenomen door de plenaire vergadering. Er is ook al heel wat overleg geweest met de sector. De conclusie daarvan is er dat er in het Vlaamse regeerakkoord een passage staat waarin wordt gesteld dat de gereguleerde boekenprijs zal worden ingevoerd. Ik ga ervan uit dat het regeerakkoord zal worden uitgevoerd.

Minister, natuurlijk rijst de vraag hoe u concreet de invoering van die gereguleerde boekenprijs ziet. Er zijn diverse mogelijkheden. Het regeerakkoord gewaagt van een vaste boekenprijs voor alle uitgevers de eerste zes maanden. Ziet u dat anders? Ziet u andere mogelijkheden? In welke mate zult u de boekensector verder betrekken bij het opstellen van dit plan? Binnen welke tijdsspanne ziet u dit? We hebben vijf jaar. Is het een van uw prioriteiten om dat heel binnenkort in te voeren, of is dat veeleer iets voor het einde van deze legislatuur?

Reglementen invoeren, dat is allemaal goed en wel, maar ze moeten natuurlijk ook worden toegepast. Hoe ziet u de handhaving van dit plan op het terrein? Moeten er sancties zijn? Hoe gebeurt dat? Hoe ziet u dat? Ik luister graag naar uw suggesties daarover.

Ik verneem ook via de media dat er een alternatieve kortingvork zou worden ingevoerd voor bibliotheken, scholen en boekclubs. Plant u dat, en ook voor andere categorieën? Ik heb vooral heel veel vragen, en ik ben benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, geachte leden, in het Vlaamse regeerakkoord staan inderdaad een aantal elementen die toch wel belangrijk zijn voor de boekensector, en waar die sector ook langer vragende partij voor is. Zo zou de Vlaamse Regering werk maken van een reglementeerde boekenprijs, zal ze een brede imagocampagne met betrekking tot boeken voeren, zal ze lezen ondersteunen en bijzondere aandacht hebben voor de onafhankelijke boekhandel.

Voor de duidelijkheid van het debat wil ik heel kort citeren wat er in het regeerakkoord staat over de gereglementeerde boekenprijs.

Ik citeer: "We voeren een gereglementeerde boekenprijs in, zodat bij de verkoop van nieuwe boeken gedurende de eerste zes maanden een maximaal kortingsplafond geldt, om de boekensector ademruimte te geven om te blijven investeren in een rijk en divers boekenaanbod." Dat komt uit het regeerakkoord. Ik wijst daarop, omdat het belangrijk is te weten wat de modaliteiten van die korting zullen zijn. Kunt u daarover meer zeggen? Ik ben benieuwd te vernemen hoe u die korting wilt opvatten.

Alle elementen die in het regeerakkoord zijn opgenomen, komen al voor in het memorandum van het BoekenOverleg. Onder meer Boek.be probeert de politieke wereld daarvan al lang te overtuigen. Tot vandaag ontbreekt echter de politieke wil om daaraan te verhelpen. De Vlaamse Regering zal conform het regeerakkoord verder ook steun verlenen aan het geïntegreerd letterenbeleid en wil inzetten op een breed gedragen leesbevorderingsbeleid waarbij leesvaardigheid en leesplezier hand in hand zouden moeten gaan. In dat kader wil de Vlaamse Regering haar steun verlenen aan een imagocampagne over boeken en lezen. Het is wel duidelijk dat zonder zo'n brede campagne de boekenverkoop de komende jaren een forse daling tegemoet dreigt te gaan.

Opvallend is ook het feit dat de Vlaamse Regering aandacht heeft voor de onafhankelijke boekhandel, al blijft het regeerakkoord op dit punt iets vager. Boek.be heeft enkele jaren geleden een masterplan uitgewerkt met concrete voorstellen. Hoe staat u tegenover dat masterplan? Wilt u daaraan uitvoering geven? In deze context stel ik u ook graag enkele bijkomende vragen, aansluitend bij wat de collega's vragen. In welke timing is voorzien om de gereglementeerde boekenprijs ook effectief in te voeren? Heeft u reeds overleg gepleegd of gepland met Boek.be om een en ander te concretiseren?

Volgens uw kabinet is dit een van uw belangrijkste dossiers, en ik sluit mij daarbij aan. Vandaar ook de volgende vragen. Wanneer komt er een brede imagocampagne rond boeken en lezen? Hebt u reeds een algemene aanpak voor ogen om het overleven van de onafhankelijke boekhandel in Vlaanderen mogelijk maken? Zo niet, wanneer plant u dit? En aansluitend bij de vraag van de heer Meremans: hoe verhoudt een gereglementeerde boekenprijs zich tot de online-verkoop van boeken via buitenlandse websites zoals Amazon?

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, zoals al is gezegd, is de dalende boekverkoop een trend die al jaren bestaat. In het regeerakkoord lezen we een aantal elementen om daaraan te verhelpen: de ondersteuning van de boekensector; de operationalisering van het e-boekplatform;

acties in het kader van de taal- en leesbevordering. Gezien de vele vragen over dit probleem lijkt het mij hier alvast goed te zitten met de liefde voor het boek. Ik reken er dan ook op dat u in uw beleidsnota gedetailleerd zult uiteenzetten hoe u die verschillende methoden in de praktijk wilt brengen. Er is hier al gepraat over de gereguleerde boekenprijs en de brede promotiecampagne. Als wij snel actie willen ondernemen is een overleg met de sector essentieel. Ik denk dan in het bijzonder aan overleg met het Vlaams Fonds voor de Letteren, Boek.be en de bibliotheeksector. Hebt u, ter voorbereiding van uw beleid en uw beleidsnota al met hen contact opgenomen en overlegd? Kunt u misschien al in primeur iets meer zeggen over uw beleidsnota ter zake? In elk geval hopen wij dat er snel actie komt. Ik heb nog een concrete vraag. Kent u het project Start To Read? Ik ga ervan uit van wel, want die mensen hebben onlangs de Bib Web Award gewonnen. Dat laatste is een initiatief van de bibliotheek van Heist-op-den-Berg, dat de promotie van de leesbevordering en het leesplezier wil bekronen. Er is een voorstel om dat initiatief ook breder uit te rollen. Bent u dat idee genegen?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het is geen geheim dat ik geen grote voorstander ben van een vaste of een gereguleerde boekenprijs. Ik weet dat dit in het regeerakkoord staat, en ik weet ook dat u uit onze eigen rangen komt. Maar dat betekent nog niet dat ik ga juichen omdat er een vaste boekenprijs komt. Wij voeren het regeerakkoord uit, want Open Vld is een partij die haar woord gestand doet, en dat zal in de toekomst zo blijven. Toch wil ik dat even vermelden. Kijk maar even naar Nederland, waar tien jaar na de invoering van de vaste boekenprijs nog steeds wordt gediscussieerd of die maatregel wel opbrengt wat ervan werd verwacht. Daar bestaat nog steeds veel verzet tegen die vaste boekenprijs. De ervaring leert ook dat er almaar minder boeken worden verkocht. Is dat een gevolg van de opkomst van het e-boek, of van het feit dat boeken duurder worden? Ik laat dat in het midden. In elk geval zijn er ontwikkelingen zoals de aankoop via het internet, de opkomst van het e-boek en het fenomeen van de zelfpublicerende schrijvers die ervoor zorgen dat men de vaste boekenprijs niet per se mag opvatten als hét antwoord op de problemen. Voorts vind ik, als goede liberaal, dat de markt niet te veel moet worden verstoord.

Ik wil u daarover enkele concrete vragen voorleggen. Wie zal die boekenprijs bepalen? Zal dat de uitgever zijn, zoals in Nederland gebeurt? Of zal dat de voorzitter van de commissie Cultuur zijn, zoals de heer Caron stelt?

Bent u van plan om dit te evalueren? Om de hoeveel tijd zult u dat doen? Als u het invoert, stel ik voor dat u op regelmatige tijdstippen evalueert of het een juist effect heeft.

We hebben een cultureel verdrag met Nederland. We hebben een gemeenschappelijke taal, vergelijkbare opleidingen en een vergelijkbaar publiek. Er is een grote boekenimport in Vlaanderen vanuit Nederland: 60 procent. Er is een kleine uitvoer van Vlaamse boeken naar Nederland: 5 procent. Het lijkt me dat daar nog ongelofelijke mogelijkheden openliggen voor de boekensector. In het licht van het cultureel samenwerkingsakkoord kan de dialoog worden voortgezet die een mooie start kende met de samenwerking voor de Frankfurter Buchmesse in 2016. Ik zie daar heel veel mogelijkheden. Ik hoop dat u deze mening met mij deelt.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, ik zal de liefde voor de boeken niet belijden. We hebben dat vorige donderdag uitvoerig met een Vlaamse delegatie mogen doen toen we samen naar de Frankfurter Buchmesse zijn geweest. We hebben er kunnen ervaren wat het Vlaams Fonds voor de

Letteren doet voor onze Vlaamse auteurs, welke promotie het voert en welke impact een juiste aanpak van die promotie heeft op de verkoop en op de vertaling van onze Vlaamse auteurs. Ik heb er onder meer geleerd dat Dimitri Verhulst ongeveer 60.000 exemplaren verkoopt in Duitsland, daar kunnen we hier in Vlaanderen alleen maar van dromen. Die pluim mag voor een groot deel op de hoed van het Vlaams Fonds voor de Letteren worden gestoken. Het fonds legt de juiste contacten en vindt de juiste manier om met die uitgevers in contact te treden.

Ik wou eerlijk gezegd het mes niet in Open Vld-wonde steken. We hebben de mening van de heer De Gucht gehoord. *(Opmerkingen van minister Sven Gatz)*

Als het uit eigen rangen komt, kan ik daar niet over gaan. *(Gelach)*

Ik heb ook kennis genomen van het debat vlak voor de verkiezingen waar ook de heer Caron aanwezig was. Open Vld had toen een heel duidelijk standpunt, maar 'passons'.

Ik sluit me aan bij de vragen van de collega's, maar ik vind ze soms te gedetailleerd, ik meen dat u er zelfs met de beste wil van de wereld niet op zult kunnen antwoorden. Ik heb wel nog een bijkomende vraag. Betreft die vaste boekenprijs enkel de boeken stricto sensu? Of gaat u die ruimer bekijken en er bijvoorbeeld ook de e-books in opnemen? Misschien hebt u nu geen antwoord op deze vraag, maar het lijkt me wel een interessante vraag om mee te nemen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, het siert de heer De Gucht dat hij zijn liberale zelf blijft in dit dossier en zegt dat hij er geen voorstander van is.

Het staat natuurlijk wel in het regeerakkoord, mijnheer De Gucht, en u levert de minister die in de eerste plaats dat regeerakkoord zal moeten uitvoeren. *(Opmerkingen van de heer Jean-Jacques De Gucht)*

Ja, dat hebt u allemaal gezegd, ik herhaal het alleen maar.

Minister, de vraag is dus niet of we dit zullen uitvoeren, over de principes van de geregementeerde boekenprijs wil ik het dan ook niet meer hebben, wel over hoe we dit zullen uitvoeren. Dit dossier gaat al lang mee in de sector, ik denk al 25 jaar of langer. Ook in de Benelux werden er destijds afspraken gemaakt over wat toen nog de 'vaste boekenprijs' heette.

Nederland is er al decennia mee bezig. Ik neem aan dat het feit dat het dossier al zo lang op tafel ligt, wil zeggen dat het elementen bevat die nuttig en bruikbaar kunnen zijn. Ook al worden er in Nederland nu wat vragen over gesteld, toch meen ik dat er voldoende stof in zit om er iets goeds van te maken. Ik reken erop dat u dat zult doen, minister, en dat de heer De Gucht u daarbij zal assisteren. *(Opmerkingen van minister Sven Gatz. Gelach)*

De heer Bart Caron (Groen): Ik wil me ook graag even aansluiten bij de vraagstellers. Ik herhaal mijn boude voorspelling: het komt er nooit van. Ik hoop uit de grond van mijn hart dat ik ongelijk krijg. Het gebeurt niet vaak dat ik dit zeg, nu wel. *(Rumoer)*

Ik hoop echt dat ik ongelijk krijg, en dat niet wegens de lichte blijk van ontrouw van de heer De Gucht.

Het is een heel moeilijke kwestie. Ik wil het graag hebben over twee cruciale aspecten van dit dossier: de marge van de korting en de rol van de openbare bibliotheken.

We kunnen natuurlijk een gereguleerde boekenprijs invoeren die zo uitgehold is en in zulke brede marges voor korting voorziet gedurende een bepaalde periode, dat er de facto geen gereguleerde boekenprijs is. Cruciaal bij die marge is de positie van de supermarkten. Ik wil nog niet meteen De Standaard Boekhandel noemen, want vreemd genoeg heeft die eigenlijk belang bij een gereguleerde boekenprijs, omdat het hun winst vergroot. De supermarkt wordt uit de markt geduwd en dus verhoogt de omzet, niet alleen van de kwaliteitsvolle boekhandel, maar ook van de populaire boekhandel. Ik heb er niet de minste moeite mee dat het braderen door supermarkten gedaan zal zijn. Ik wil graag dat supermarkten boeken aanbieden, maar dan aan de gereguleerde boekenprijs, laat dat duidelijk zijn. Ook populaire literatuur mag er worden aangeboden, niet iedereen leest Stefan Hertmans.

Over de marge van de korting moet serieus worden gedebatteerd met de mensen uit het boekenvak. We mogen het boekenvak trouwens niet te eng interpreteren. Het zijn niet alleen de uitgevers en de boekhandels die er belang bij hebben, ook de lezers en de literatoren. Er moet een breed debat worden gevoerd over de verschillende dimensies. Voor de lezer is vooral een breed en divers aanbod van belang en een goede boekhandel op bereikbare afstand. Het is van belang dat goede literatuur en ook de titels die moeilijker te vinden zijn, in de boekhandel aangeboden blijven worden of er besteld kunnen worden.

Mijnheer Meremans, even terzijde: u had het over het tegenhouden van het fenomeen Amazon. Ik heb daarnet bij wijze van test even op amazon.uk gekeken. Ik heb meer dan 40 titels gevonden van werk van Stefan Hertmans, het gaat om zo goed als alle Nederlandstalige titels op de markt en ze zijn ongeveer 25 procent goedkoper dan bij ons in de winkel. Zijn fantastische essaybundel bijvoorbeeld 'De mobilisatie van Arcadia' kan daar, in het Verenigd Koninkrijk dus, voor 6 of 7 euro minder worden aangekocht dan hier. Het is nu afgeschaft, dat is een geluk voor onze boekhandels, maar tot voor kort verzond men een aankoop van meer dan 25 euro gratis van bij Amazon tot bij u thuis. Er werd dus ook nog eens gratis aan huis geleverd, men moest zich er niet eens voor verplaatsen!

Ik wil ook het aspect van de openbare bibliotheken aanhalen. Carlo Van Baelen ligt aan de oorsprong van de vraag, want hij heeft een onderzoek gedaan naar de marktpositie van de onafhankelijke boekhandel. Meer dan twintig jaar geleden heb ik samen met hem, in zijn toenmalige functie van verantwoordelijke van boek.be, van de commerciële kant van de boekensector dus, gepleit voor kwalitatieve criteria voor de aankoop van boeken door de lokale openbare bibliotheken. Ik werkte toen voor de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). We hebben zelfs nog modellen gemaakt voor bestekken die de lokale besturen zouden kunnen gebruiken. Dit staat los van de gereguleerde boekenprijs. Voor vele kleine, kwalitatieve boekhandels kan dit een derde van de omzet betekenen.

Dat kwart of dat derde is een cruciaal keerpunt voor de leefbaarheid van een boekhandel. Bij kwalitatieve criteria gaat het niet alleen over de gereguleerde prijs, maar ook over naleveringen en bestellingen en hoe ernstig daarmee wordt omgegaan. In de grote ketenverkoop en groothandelsverkoop wordt daar slordig mee omgegaan. De bibliotheek maakt een aankooplijst, waarvan 80 procent wordt geleverd. 20 procent wordt zagezegd nageleverd, maar in de feiten wordt 3 procent nageleverd en wordt 17 nooit geleverd, omdat de inspanning voor de grote leverancier te groot is in verhouding tot de omzet van de niet-geleverde boeken.

Het gaat niet alleen over reglementering, maar ook over kwalitatieve criteria, zodat de concurrentie bij aanbestedingen niet speelt of de dimensie prijs in ieder geval niet kan doorwegen. Ook daar is het criterium diversiteit in de bibliotheek. Dus is een volledige levering met alle service die erbij hoort, binnen een zekere timing, essentieel. Dat wil ik echt onderstrepen. Als we die discussie voeren, moeten we de prijs niet alleen als een factor beschouwen.

Omgekeerd is dat ook zo. Niet alleen de prijs bepaalt de drempel tot cultuurparticipatie. Er zijn vele andere drempels. De doelstelling die we grotendeels met elkaar delen en die we nastreven, zullen we niet alleen bereiken met een gereguleerde boekenprijs. In die zin hebt u gelijk, mijnheer De Gucht. Als we het alleen maar met de prijs willen doen, zal het niet werken zoals het hoort. Dat wil ik er hardop bij zeggen.

Mijn bekommernis is niet om er geen in te voeren, maar wel: relatievere marges, aandacht voor de openbare bibliotheek en vooral moeten de buitenlandse leveranciers in dat verhaal worden ingeschakeld, zodat je bijvoorbeeld niet in de UK boeken koopt omdat ze er zoveel goedkoper zijn maar zo onze regelgeving omzeilt.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Dat zijn wijze woorden, voorzitter, en een mooie brug naar mijn antwoord. Ik wil wat uitgebreider antwoorden, niet alleen omdat er drie verschillende vragen om uitleg zijn, maar ook omdat dit een heel breed debat is. Ik zal beginnen met de vragen van de jammer genoeg afwezige Johan Verstreken over de dalende boekenverkoop. Het lijkt me goed om de factoren daarvan nog eens op te lijsten. Sommigen kennen die zeer goed, maar het geeft ook de complexiteit van het debat weer.

De dalende boekenverkoop is niet aan een bepaalde factor te wijten. Ik lijst de problemen op. Ten eerste is er de algemene economische situatie en een lager consumentenvertrouwen, wat zich vertaalt in een hoog spaargedrag en aarzelender consumptiegedrag. Het boek ontsnapt daar jammer genoeg ook niet aan, omdat het geen primaire behoefte is voor de doorsneeconsument. Of die daar wel of geen gelijk in heeft, is iets anders. Dan verwijzen we naar onze oude vriend Karl Marx, neem ik aan.

Twee: de enorme concurrentie in de sector van de vrijetijdsbesteding. De eerste factor is conjunctureel en daar komen ze ooit weer uit, maar dit is structureel. Het boek moet het opnemen tegen muziek, video, gaming en vooral elektronische en sociale media, internet, smartphones. Ook tv-series van hoofdzakelijk Amerikaanse productiehuisen scoren momenteel geweldig bij een identiek publiek als lezers en gaan dus met veel aandacht, tijd en geld lopen, vooral bij een jongere doelgroep. Aandacht, tijd en geld zijn schaarse middelen en je kunt er dus, jammer genoeg, ook niet onbeperkt een beroep op doen.

Ten derde is er een cyclisch gegeven: de afwezigheid van bestsellers als – ik zeg niets over de kwaliteit van sommige van die boeken – Vijftig Tinten Grijs of de Harry Potter-reeks. Dat soort boeken kan de markt op een gegeven moment enorm stuwen gedurende een korte periode. Op dit moment speelt dat de markt wel degelijk parten omdat er niet zo'n boek of zulke boeken zijn. Er staan er zeker enkele aan de horizon. Laat het ons na de commissievergadering weten.

Het internet is natuurlijk een grote vooruitgang, maar het laat het belangrijke segment informatieve non-fictie afkalven – bijvoorbeeld reisgidsen en vrijetijdsboeken –, omdat de explosieve groei van interactieve websites daar een veel handiger 24 op 24 uur beschikbaar antwoord op biedt.

Dan is er ook nog de piraterij. Ongeveer elk boek is op de verschijningsdatum illegaal te downloaden. De precieze omvang van het fenomeen is moeilijk in te schatten, maar groeit wel exponentieel snel. We kunnen daar een parallel trekken met de muziekindustrie.

Er is ook een verschuiving in de demografische piramide wegens het toenemend belang van een vergrijzende bevolking. Uit het onderzoek 'Koop-, leen- en leesgedrag in Vlaanderen' uit 2012 blijkt dat mensen boven 60 jaar opvallend minder gaan lezen, zonder dat daar meteen een duidelijke verklaring voor kan worden aangereikt. Misschien weten ze genoeg of te veel. In elk geval kan men denken: men heeft meer tijd, men gaat meer lezen, maar het gebeurt niet. Naarmate de vergrijzing toeneemt, zal deze factor ook steeds zwaarder doorwegen.

Ik wil dan ook iets zeggen dat niet bemoedigend is, maar wel relatief interessant. Onze daling is weliswaar stevig, maar in vergelijking met onze buurlanden, bijvoorbeeld Nederland en Duitsland, minder groot. Wij spreken over dalingspercentages tussen 4 en 5 procent. Op zichzelf is dat onrustwekkend genoeg, maar in Nederland gaat het toch over 20 tot 30 procent. Voor 2014 verwacht Boek.be ook weer een daling van de markt met dezelfde percentages. In andere Europese landen – niet toevallig zuidelijke landen zoals Spanje, Portugal en Griekenland – zal de daling spectaculair veel hoger zijn.

Een van de manieren om een antwoord te bieden op dit vraagstuk, zal altijd het gezond houden van de interne markt zijn. Ook de boekenmarkt is een markt. Dat hebben we vorige week in Frankfurt duidelijk kunnen zien. Een van de zaken die we zeker moeten doen, is de link tussen bier en boek maken. Daar is men op een gegeven moment in een dalende interne markt, externe markten gaan opzoeken. Uiteraard dalen die andere markten ook. De Duitse markt gaat achteruit, maar als een boek – met de zeer goede zorgen van het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) – mee in die Duitse markt wordt gezet en er pakweg 50.000 exemplaren verkoopt, dan is dat, in verhouding tot wat wij in onze markt hebben, ongelooflijk. We moeten daar verder op inzetten. Dat hoeft niet zo moeilijk te zijn omdat de kwaliteit van een aantal van onze auteurs zo hoog ligt, dat ze zonder meer verkoopbaar – dat is een slecht woord – zijn aan het buitenland.

Daarmee wil ik niet gezegd hebben dat we in de interne Vlaamse markt niets moeten doen. De link die de heer De Gucht maakt met Nederland, blijft zeer pertinent. Als we groeikansen zien voor onze sterke auteurs en onze boeken in het buitenland, dan moeten we daar de komende jaren zeker verder op inzetten. Dat zal een deel van het antwoord op economisch vlak zijn.

Welke maatregelen kan of wil ik nemen om de dalende trend tegen te gaan? Wat is de timing? Wat met brede imagocampagnes? Er bestaat vanwege de complexe mix van oorzaken geen toverformule die de uitdaging in een, twee, drie kan oplossen. Het is en blijft hoe dan ook een werk van lange adem, maar dit is de enige wijze om op middellange termijn duurzame resultaten te verkrijgen. Elementen van aanpak zijn de volgende en vergen ook meestal een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak: een volgehouden en meerjarige campagne ter ondersteuning en promotie van het boek – lezen, lenen en kopen – naar analogie met generieke campagnes rond consumptie – excuseer me voor de vergelijking – van landbouwproducten. Als de Kazen van bij ons al zeventien jaar die campagne voeren, dan betekent dat dat het nuttig is om te doen. Het betekent niet dat het alle problemen voor hen oplost, maar wel dat het nuttig is en dat het na een aantal jaren in het collectief geheugen begint te wortelen. Ik zal nu voor één keer de vergelijking met het bier niet maken, want anders wordt het een gimmick, maar het is dezelfde redenering.

Mits voldoende herhaling, een originele en niet-belerende invalshoek en grote betrokkenheid van alle actoren van het boeken- en letterenvak en de media, kunnen er op termijn resultaten worden geboekt. Deze volgehouden ondersteuning van de gezamenlijke en gecoördineerde inspanningen van de partners van het BoekenOverleg om te werken aan een breed gedragen leesbevorderingsbeleid biedt dus perspectief. Betere geletterdheid en leesbeleving moeten de hele bevolking ten goede komen, onafhankelijk van leeftijd, sociale positie en afkomst. Een gezamenlijk en concreet actieplan vanuit de beleidsdomeinen Cultuur, Onderwijs, Welzijn, Sociale Zaken en Armoedebestrijding is wenselijk. De lead kan en moet worden genomen vanuit de Stichting Lezen, in nauwe samenwerking met het VFL.

Voldoende aandacht voor lezen en literatuur en leesplezier in het lager en middelbaar onderwijs en voldoende aandacht voor de noodzakelijke combinatie technische leesvaardigheid en leesplezier in lerarenopleidingen zijn eveneens belangrijk. Het zijn allemaal zaken die we ongeacht de daling van de boekenmarkt zouden en zullen moeten doen om de veerkracht van de markt, maar ook het leesplezier – beide staan in een interessant spanningsveld tot elkaar – in een goed evenwicht te houden.

Vanzelfsprekend gebeuren ook nu al een aantal van bovenstaande zaken. Het is nu, binnen een context van besparingen en budgettaire beperkingen, nog te vroeg om te bepalen in hoeverre hierop nog meer kan worden ingezet, alsook om uitspraken te doen over een concrete timing. Maar het debat is hiermee verre van afgesloten.

Er is een particuliere vraag gesteld in verband met de plannen van Start To Read uit Heist-op-den-Berg. Dat lokale initiatief van de bibliotheek is me bekend. Het probeert potentiële lezers te koppelen aan de voor hen meest geschikte boeken. Dat is zeker lovenswaardig. Ook de Stichting Lezen heeft al gelijkaardige initiatieven ontwikkeld. Het is in elk geval een project dat bijdraagt tot het verbeteren van het leesklimaat, iets waar de bibliotheken een belangrijke rol in hebben. Concreet denk ik dat we daar een aantal lessen uit kunnen trekken en kijken hoe we dat model kunnen implementeren. Het is misschien nog te vroeg om nu te zeggen dat we dat vandaag inzetten in alle bibliotheken in Vlaanderen. Dergelijke interessante oplossingen kunnen mee de nodige toekomst voor het boek geven.

Er zijn een aantal vragen gesteld over de positie van de onafhankelijke boekhandel en zijn toekomst. Vanuit het beleid zal worden bekeken welke mogelijkheden er zijn om de boekhandel te ondersteunen. Het masterplan voor de boekhandel biedt hiervoor een kader om via een combinatie van economische en innovatieve ondersteuningsmaatregelen – dat was ook een beetje de teneur van uw laatste betoog – de toekomst van de boekhandel maximaal te helpen vrijwaren. Ook het invoeren van een gereguleerde boekenprijs moet mee helpen om de toekomst van de boekhandels te vrijwaren. Bij de uitwerking ervan zal er dan ook over moeten worden gewaakt dat de gereguleerde boekenprijs ook geldt voor hen. Het breder debat van de supermarkten, de grote boekhandels, de onafhankelijke boekhandels en de webwinkels zullen we niet kunnen ontlopen. We zullen daar een globaal antwoord op moeten geven. Ik geef straks nog een aantal indicaties betreffende aanpak, timing en dergelijke meer.

Ik wil nog even een zijstapje maken. U hebt gelezen in onder meer De Standaard dat twee of drie weken geleden ook onder impuls van het Vlaams Fonds voor de Letteren de onafhankelijke boekhandels deze keer in vrij groten getale naar Londen zijn afgezakt om eens te kijken hoe men het daar doet. Ik moet de mensen geen raad geven hoe ze een boekhandel moeten uitbaten, ik denk niet dat ik daar bijzonder geschikt voor zou zijn, maar het hele belevingselement van

een boekhandel is heel belangrijk aan het worden. Er is wel degelijk nog een toekomst voor de onafhankelijke boekhandel. Alleen zal het niet uitsluitend afhangen – wel een stuk, de marges die de voorzitter noemde zijn zeker belangrijk – van de gereguleerde boekenprijs. Het is breder dan dat.

Dan komen we tot de gereguleerde boekenprijs. Ik zal de komende weken en maanden via het BoekenOverleg, het platform van alle belangrijke partners uit het boeken- en letterenvak, inclusief Boek.be, de sector uiteraard betrekken bij de opstelling van een boekenprijsplan.

Wat betreft de tijdsspanne is het mijn intentie om in eerste instantie hierover in dialoog te gaan met jullie, de commissie Cultuur. Dan kan een realistische timing ongetwijfeld duidelijker worden. Ik word meteen wat concreter. De handhaving is volgens mij een zeer belangrijke vraag die wordt gesteld. Mevrouw Coudyser, voor wat de handhaving op het terrein betreft, wens ik mij eerst te verdiepen in de in een aantal andere Europese landen gehanteerde mechanismes. Pas nadien zal ik mijn aanbevelingen hieromtrent formuleren. Dit zijn de algemene antwoorden die voorbereid zijn en zijn wat ze zijn.

Ik denk dat ik de vraag naar snelle actie even moet temperen. Waarom? Alle acties moeten snel gebeuren, maar deze actie moet doordacht gebeuren. Betekent dat dan dat wij met de voeten gaan slepen en het regeerakkoord niet uitvoeren? Neen. Maar u hebt hier de meest wijze man in de zaal gehoord die dat probleem al verschillende keren van onder tot boven bekeken heeft. We zullen dus zeer veel tegenkomen. Boek.be heeft me al informeel te kennen gegeven dat het over een soort voorstel van decreet beschikt. Het is niet zeer recent, het bestaat al enige tijd. Sommigen onder u kennen het misschien. Ik zal het met Boek.be bekijken. In de mate dat dat een productieve tekst is die ook vanuit de filosofie van het regeerakkoord vrij snel kan worden ingezet, kan dat ons helpen in de mate dat we zelf een ontwerp van decreet opstellen. Ik ben echter ook bereid met jullie te praten over een voorstel van decreet. Ik denk dat het zeer interessant is om dit punt van het regeerakkoord samen in te voeren, onder het motto: wij zullen samen lukken of samen mislukken.

Dit is immers een probleem van juridische, economische en praktische aard. Wat het juridische aspect betreft, zou het goed zijn dat de Raad van State op een gegeven moment er zijn licht over laat schijnen. In de Europese economische ruimte worden boeken aanzien als een product waarvan men mag afwijken. Er is de volledige liberalisering en de vrije prijs. Dat uitgangspunt is zeker juist, anders zouden andere landen het ook al niet in zekere mate kunnen hebben gedaan. De vraag is echter hoe ver wij kunnen gaan, want sommige onafhankelijke boekhandels verkeren verkeerdelijk in de waan dat het alleen voor hen zal gelden. Dat is het debat dat we gaan voeren. Gesteld dat we het alleen voor hen zouden doen – wat me geen goed idee lijkt – en dat we dat dan aan de Raad van State voorleggen, is volgens mij niet juist. Als we dan een voorstel uitwerken dat finaal economisch voornamelijk, om niet te zeggen uitsluitend, aan de grote spelers ten goede komt, dan wil ik daar met u over overleggen. Is dat het politieke doel dat wij nastreven? Problemen zijn er om opgelost te worden, maar ze zijn veelvuldig. Dat is het juridische gegeven, het gelijkheidsbeginsel in hoeverre men een prijs mag onttrekken aan een geheel en hoe ver we daarin willen moduleren.

Dan is er het economische gegeven. We mogen niet vergeten dat, als we erin slagen om dit uit te voeren, dit zuurstof kan geven aan bepaalde spelers. Dat is ook de reden waarom het in het regeerakkoord staat. Maar het zal niet alle problemen oplossen. We mogen zeker niet doen alsof het overleven van een aantal boekhandels definitief geregeld is vanaf het ogenblik dat die boekenprijs gereguleerd wordt. Zo werkt economie helaas niet. We kunnen daar een

zeer breed debat over hebben. Dat is nog een andere zaak. De hele keten van de prijsvorming van een product met kortingen en tussenpersonen, is iets waar wij een bepaalde impact op hebben maar die is ook niet onbeperkt. Dat is ook een cruciaal element.

Dan hebben we het praktische aspect. Daar heeft uw vraag over de handhaving mee te maken. Als we een systeem invoeren, moeten we zien dat dat zo eenvoudig mogelijk is. Anderzijds zullen de verschillende posities van de spelers maken dat we misschien geen eenvoudige oplossing zullen invoeren. Dat spanningsveld moeten we overwinnen. Als het geen eenvoudig systeem is, is de kans op misbruik ook groter. Ik maak even de zijsprong naar de naleving van de soldenwetgeving. Daar zijn elk jaar allerlei problemen rond en dat zijn maar beperkte tijdsvensters. Hier zullen we, afhankelijk van de verschijningsdatum van het boek, constant met een soort solden te maken hebben. We moeten dat kunnen beheersen zodat het werkt op het terrein en de handhaving, of die nu door de FOD Economie zou gebeuren of door eigen diensten, niet meer problemen met zich meebrengt dan het doel zelf.

Concreet: als het decreetsvoorstel van Boek.be in grote mate tegemoetkomt aan de doelstellingen van het regeerakkoord, kunnen we zeker bekijken of we daar al een eerste discussie over kunnen hebben, in het begin van het voorjaar. We moeten realistisch blijven: het zal niet meer voor het einde van het jaar zijn. In de mate dat het niet zo is, moeten we natuurlijk zelf tot een werkbare tekst komen, en dan spreek ik nog altijd over het voorjaar. De hele politieke discussie over de modaliteiten en dergelijke meer zal dan plaats hebben. Het zal niet alleen van mij maar ook van u afhangen of we die in de zomer in grote mate beslecht kunnen hebben. Dan zullen we alle praktische modaliteiten van de invoering nog tegenkomen, alsook de Raad van State.

Ik ben niet van plan om met de voeten te slepen. Los van elke filosofische overtuiging die men daarrond kan hebben, is het een heel boeiend debat, dat niet zo lineair is als het in het regeerakkoord staat. Het zal ons met alle aspecten van de problematiek in contact brengen. In die zin zal het ook verrijkend zijn voor onze relatie, voorzitter. Maar het moet meer zijn dat dat. Vragen, zoals wie de prijs bepaalt, mijnheer De Gucht, en of ik ook e-boeken zal betrekken, zijn terechte vragen, maar die kan ik nu nog niet beantwoorden. Het zijn pertinente vragen. Zullen wij evalueren? Uiteraard zullen we evalueren. We hebben gezien dat de gevoelens in Nederland even gemengd zijn voor de invoering van de boekenprijs als erna. Betekent dat het daarom een slecht idee is? Neen. Eigenlijk zit je in een politiek en maatschappelijk debat van 55/45 en dat kantelt naargelang de problematiek zich scherper stelt of niet. We zullen evalueren, maar dat is normaal in elk beleid.

Er is nog gevraagd naar een aantal andere modaliteiten die al in de media zijn opgedoken, zoals alternatieve kortingvorken voor bibliotheken, scholen of boekenclubs. Mijn antwoord is dat er eventueel gedacht kan worden aan een alternatieve kortingvork voor deze doelgroepen zoals voorgesteld werd door de sector zelf. De bedoeling was om deze beleidsdomeinen op die manier een beetje extra zuurstof te geven. Anderzijds is het zo dat men een zeker evenwicht moet bewaken en de nieuwe regelgeving ook niet meteen mag ondergraven. Over de precieze voorwaarden moet dan nog verder worden nagedacht.

Dan kom ik tot het vraagstuk Amazon. Ik heb op dit moment nog geen overleg gehad met Boek.be over Amazon. Er is trouwens ook nog geen contact geweest tussen Amazon en Boek.be of tussen Amazon en de Groep Algemene Uitgevers (GAU) in Nederland. De reden is eenvoudig: Amazon contacteert rechtstreeks de betrokken uitgeverijen of uitgeefconcerns omdat die gesprekken louter en alleen van commerciële aard zijn. Dat is ook iets dat ik in mijn vorige leven heb geleerd:

je zit in een federatieve omgeving, waarin je het algemene belang van de sector probeert te dienen, en ondertussen schaart iedere voor 't zijn, zoals dat heet. Dat spanningsveld is niet altijd makkelijk. Dat betekent echter niet dat uw vraag minder belangrijk is. Die aspecten van commerciële aard zijn: levervoorwaarden, licentierechten voor e-books, verkoopsvoorwaarden, kortingspercentages en marketingafspraken. Dit soort zaken maken geen onderdeel uit van het takenpakket van een leden-, beroeps- of belangenvereniging of van een commerciële koepel uit het boekenvak, maar zijn het exclusieve terrein van elke betrokken uitgever en een potentiële nieuwe klant, in dit geval Amazon.

Daarmee heb ik niet gezegd dat ik die contacten niet ga hebben, maar dat geeft aan tot waar de arm der wet al dan niet kan reiken.

Er zijn inderdaad in de Verenigde Staten en elders al een aantal conflicten, bijvoorbeeld met de uitgeverij Hachette. Mijnheer Meremans, u vroeg me hoe ik de gezonde relaties tussen de uitgeverijen, de hogere overheid en de webwinkels zal verzekeren. Voor zover nu bekend is er tot op heden één akkoord tussen een Nederlandse uitgeverij, namelijk Xander, en Amazon om samen te gaan werken. Amazon onderhandelt met alle grote uitgeefconcerns, zowel over de verkoop van papieren boeken als van e-books, en het valt niet te voorspellen hoe de individuele uitgevers of uitgeversgroepen daarmee zullen omgaan. In elk geval zijn de berichten in de media op zijn minst voorbarig te noemen en heeft het VFL vertrouwelijke informatie dat bij bepaalde belangrijke uitgevers de gesprekken moeizaam tot zeer moeizaam verlopen. Het boekenvak heeft geleerd van de lessen van de muziekindustrie met iTunes, namelijk dat het niet verstandig of opportuun is om te afhankelijk te worden van één – weliswaar zeer krachtig en aantrekkelijk – distributiekanaal. Dan wordt immers het risico op een powershift niet langer denkbeeldig, waardoor de distributeur zo machtig wordt dat hij de regels voor verkoop, marketing, prijszetting en op termijn zelfs inhoudelijke uitgavepolitiek bepaalt, in plaats van de uitgever die over de oorspronkelijke uitgaverechten beschikt.

Ook de conflicten tussen Amazon en Hachette in de Verenigde Staten zorgen ervoor dat uitgevers enigszins achterdochtig zijn. Zo heeft bijvoorbeeld de uitgeverij Podium, met Vlaamse auteurs als Elvis Peeters en Kris Van Steenberge en Nederlandse auteurs als Kluun en Arnon Grunberg, inmiddels laten weten voorlopig de kat uit de boom te kijken en niet op een snelle samenwerking aan te sturen. Het is echter natuurlijk zo dat de bijkomende informatie van de heer Caron ons heeft geleerd dat, als men niet een-op-eenovereenkomsten sluit, de boeken dan toch via een ander kanaal, via andere platforms hier geraken.

We nemen dit dus mee in overweging. We zullen de contacten verder bekijken, ook met Amazon en Boek.be, al is het ook stilaan een Europees vraagstuk geworden hoe we dit kunnen oplossen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat van de boekenprijs laat ik over aan mijn collega. Mijnheer Caron, we hebben hier inderdaad nog vóór de verkiezingen over gedebatteerd. Minister, u hebt gelijk dat het elke uitgeverij natuurlijk vrij staat om daar als commerciële actor mee te gaan praten. U vraagt zich af tot hoe ver uw macht of gezag reikt. Het gevaar bestaat echter, zoals u zegt, dat zo'n grote speler zo dominant wordt dat hij ook gaat bepalen wat er op de markt komt. Ik kan uw antwoord enigszins begrijpen, maar dit mag niet te vrijblijvend zijn. Ik meen dat u toch wel dat gevaar proactief moet gaan bekijken.

Uw middelen zijn natuurlijk beperkt. Niet alles kan. Ik meen echter dat u ter zake zeker de vinger aan de pols moet houden via de overlegstructuren, en dat het

toch aan die overlegstructuren is om te bekijken of er geen gevaar of een marktverstoring komt. We kunnen natuurlijk het debat gaan voeren over de vrije markt en dergelijke. Ik ben ook voor de vrije markt, maar ik vind dat als er marktversturende elementen zijn, de overheid wel de opdracht heeft om in te grijpen. Dat is het verschil met – neem me niet kwalijk – een zuiver liberale opstelling. Dat is geen waardeoordeel. Dat is gewoon een constatering. Nogmaals, ik begrijp wel dat uw invloed beperkt is, maar toch vraag ik dat u ter zake de vinger aan de pols zou houden. Als er een marktversturend element opduikt, dan is de overheid toch belangrijk om het gesprek aan te gaan en te zien wat er kan worden gedaan, vooraleer het te laat is. Nogmaals, ik denk dat je de evolutie niet kunt stoppen. Dat lijkt me vrij logisch. De heer Caron had het daarnet over het internet. Dat betekent echter niet dat men geen middelen kan vinden om daar volwassen mee om te gaan. Nogmaals, men moet proactief te werk gaan en rekening houden met dat marktversturende element.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp·a): Voorzitter, ik denk dat het de eerste keer is, maar ik moet me aansluiten bij het betoog van de heer Meremans. Dat is een primeur. (*Applaus*)

Ik vind immers dat het ook gaat over ethiek. Ik heb dat al eens gezegd. Vaak kunnen bedrijven zoals Amazon heel lage prijzen aanbieden omdat er dag en nacht wordt gewerkt voor een hongerloontje. Het is ook niet toevallig dat ze vanuit Duitsland opereren. Ik heb daar nu ook geen pasklaar antwoord op, maar misschien moeten we in de richting denken van een duurzamer beleid, of aan een soort label, zodat je weet dat als je een boek van Amazon koopt, je dit er ook allemaal bijneemt, dat hongerloontje, die heel slechte werkomstandigheden enzovoort. Ook vanuit ethisch standpunt moeten we daar dus bezorgd om zijn.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik ben blij dat dit debat hier zich niet heeft beperkt tot de gereguleerde boekenprijs, maar dat we dat in een volledig kader hebben gezien en dat iedereen hier ervan overtuigd is dat de boekensector een economische sector is die toch wel voor heel wat uitdagingen staat. U hebt ze allemaal opgesomd. Ik zal ze niet opnieuw herhalen. Het is belangrijk dat we die markt gezond houden en dat we dat op diverse aspecten doen. Die gereguleerde boekenprijs is daar maar één deel van.

Ik ben ook tevreden dat u zegt dat er daarvoor op de eerste plaats overleg en dialoog moet zijn met de hele sector, dus niet enkel met de uitgevers, maar met alle stakeholders. Dat zal ook een werk zijn voor deze commissie. Het is inderdaad beter doordacht te handelen en alle facetten daarvan in kaart te brengen. Er is ter zake al heel wat werk geleverd in het verleden. De aanzet van Boek.be kan inderdaad als basis dienen. Men moet ervoor zorgen dat hier iets van wordt gemaakt dat de sector daadwerkelijk vooruithelpt, dat geen belemmering wordt. Ik hoor ook dat dit goed moet worden bekeken wat zowel de juridische waarde als de economische en de praktische waarde betreft. Ik roep iedereen op: laten we daarmee aan het werk gaan en laten we daar vooral een doordacht en goed voorstel van maken, dat op het terrein werkbaar is. Nederland heeft dit inderdaad ingevoerd. Daar zijn een aantal vraagtekens bij geplaatst. Misschien kunnen we ook daaruit leren. Ik hoor dat men ook in Londen de mosterd gaat zoeken. Dat lijken me allemaal insteken te zijn die we hier toch ook goed moeten bekijken en beoordelen.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor het zeer uitvoerige antwoord. Zoals al is gezegd, is hiermee het debat nog lang niet

afgesloten. U hebt volkomen gelijk dat met de gereguleerde boekenprijs niet alles wordt opgelost. We moeten ook opletten dat het middel het doel niet wordt. Ik was erg blij om u te horen ingaan op de promotiecampagne, en met uw stelling dat het moet gaan om een meerjarige campagne die moet gaan over zowel ontleneren als lezen en kopen. Dat sluit ook aan bij wat de heer Caron zei. In dat verband verwees u naar de succesvolle meerjarige campagne Kazen van bij ons. Als ik me niet vergis, is die campagne gefinancierd door de sector zelf. Omdat u expliciet naar die campagne verwijst, vraag ik me af of u verwacht dat de campagne door de boekensector geheel of gedeeltelijk wordt betaald.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp.a): Minister, ik dank u voor het zeer uitgebreide, zeer realistische antwoord. U wilt doordacht te werk gaan en in het buitenland gaan kijken hoe men het daar aanpakt. U kondigt een initiatief aan, en sluit niet uit dat het initiatief van Boek.be de basis wordt. Ik hoor ook scepsis in de woorden van de heer Caron, want hij vermoedt dat het er niet van komt. Ik denk niet dat hij een glazen bol heeft, maar hij heeft wel wat ervaring ter zake. Mijnheer Caron, spreekt u hier als commissievoorzitter of als voormalig kabinetschef die er ooit niet in slaagde om de idee te realiseren?

Minister, u wilt kijken hoe men het in andere Europese landen aanpakt. Misschien is het een goed idee om hier in de commissie daarover een debat of hoorzitting te organiseren, zodra er een ophijsting van de buitenlandse initiatieven is gebeurd. Dat kan losstaan van het wetgevende werk, en voor een tussenstap zorgen, zodat de geesten kunnen rijpen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik herken mij in wat u zegt, en dat beangstigt mij wat. (*Gelach*)

Als men al een tijdje actief is, dan heeft men wel de neiging om te zeggen dat het allemaal al eens is geprobeerd, maar niet is gelukt. Dat pessimisme is niet altijd gerechtvaardigd, want de tijden en omstandigheden evolueren. Ook in het buitenland evolueert het. Dat is ook zo in de mediasector, en laten we het boek daar dan ook maar in onderbrengen. Het is in het verleden niet gelukt, maar dat mag ons er niet van weerhouden om er met goede moed tegenaan te gaan.

De heer Bart Caron (Groen): Het leek wel wat op cynisme, maar dat is het niet. Inzake de intenties was ik duidelijk. Laten we er echt tegenaan gaan. Meer zelfs: als u, minister, ons uitnodigt om daarover mee na te denken – mijn fractie en ikzelf zullen dat heel graag doen – dan wil ik zelfs graag een voorstel van decreet mee ondertekenen. Ik denk immers dat het mogelijk is om ter zake een brede consensus te realiseren. Wel vraag ik me af of de heer De Gucht zal willen ondertekenen.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, mijnheer Caron, u toont hier nogmaals aan dat men in deze commissie een heel open debatcultuur koestert. Ik sluit mij aan bij de opmerking dat het middel het doel niet mag worden. Het is een mooi zinnetje, en het komt van iemand uit de meerderheid, dus ik zeg daarmee niets verkeerd. (*Gelach*)

Het doel is zorgen voor een gevarieerd aanbod en zo veel mogelijk mensen leesplezier bezorgen. In de laatste of voorlaatste opmerking van de heer Caron – ik weet het niet precies, hij verwoordt geregeld lange epistels – zei hij iets wat juist is. De openheid van deze liberale minister, die streeft naar een maximale

participatie van de commissie in de beleidsvoering, is een heel positieve zaak. Ik hoop dat de manier waarop wij hier met elkaar discussiëren en de wijze waarop hij de opendebatcultuur promoot, ook in andere commissies wordt gerealiseerd.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik wil nog twee zaken inbrengen. Er is de vraag over de draagkracht van de sector voor een inbreng ten bate van generieke promotiecampagnes. Ik denk dat het altijd goed is dat bij campagnes de sector zelf altijd investeert. Gelet op de draagkracht van de sector zal de overheid wel haar duit in het zakje doen. Dat is iets wat ze nu ook al doet. Wat betreft Amazon zijn we er nog niet uit. Ingaande op de bedenkingen van de heer Meremans en mevrouw Idrissi, heb ik nog deze beschouwing. Amazon probeert een zo klantvriendelijk mogelijk model te realiseren. Op zich is dat, vanuit een consumenten oogpunt en een liberaal oogpunt, aan te bevelen. Maar Amazon gaat daarin zo ver dat het bedrijf dreigt de markt te vernietigen, en dat is natuurlijk helemaal niet liberaal. Dat gebeurt overigens ook in andere sectoren, al gebeurt het hier erg extreem, en erg zichtbaar. Ik ga dus akkoord met uw analyse wanneer u stelt dat de klant uiteindelijk aan het kortste eind trekt als de markt niet gezond is, al kan dat op korte termijn wel voor winst zorgen. Uiteindelijk ben ik van oordeel dat de federale en Europese mededingingsautoriteiten hun rol moeten vervullen. Op Belgisch niveau bestaat nog steeds een mededingingsautoriteit. Als de marktwerking zelf wordt ondermijnd, moeten die optreden.

Mevrouw Idrissi, ik ben geen voorstander van een label op boeken waarmee wordt gezegd dat het boek in sociaal ongunstige omstandigheden tot bij de klant is gekomen. Uw doel is het mijne: de sociale omstandigheden verbeteren. Het is evenwel de vraag hoe dat moet gebeuren, en waar, op Europees en op andere niveaus. Mijnheer Meremans, ik zal nagaan wat ik bijkomend kan ondernemen. Ik ontsla mezelf niet van mijn plichten, maar dit debat moet worden voortgezet, met de toekomstige hulp van uw ongetwijfeld pertinente en kritische vragen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katia Segers tot de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland – 106 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, op 17 januari 1995, bijna twintig jaar geleden, is het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland afgesloten. Het bestaat dus bijna twintig jaar. Dat is een goede reden om de nauwe culturele samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland te vieren. Voor de uitvoering van het verdrag is twintig jaar geleden de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland (CVN) opgericht. Die commissie had tot taak toe te zien op de uitvoering van het verdrag, alle kansen en belemmeringen voor samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland aan de verantwoordelijke ministers van Vlaanderen en Nederland te melden en die samenwerking ook te stimuleren. Die commissie heeft vooral de afgelopen jaren een woelig bestaan gekend. Zelf heb ik dat niet meegemaakt, maar de heer Vandaele zou daarover meer kunnen zeggen. In 2012 is de commissie opnieuw samengesteld, met de hoop dat er een nieuwe start zou worden genomen. Het is een groep van bijzonder competente en gemotiveerde leden uit Vlaanderen en Nederland. Mezelf – ik was ondervoorzitter – reken ik daar niet bij.

Die commissie is potentieel een sterke troef voor de Vlaams-Nederlandse samenwerking. Binnen de commissie werd heel erg uitgekeken naar de viering van twintig jaar Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland. De leden van CVN waren dan ook verbaasd dat die viering wordt vormgegeven en uitgevoerd door deBuren en Dutch Culture, onder de noemer BesteBuren. Hoewel CVN geen operationele taak heeft en op zich kan nemen en het opzet van BesteBuren veelbelovend is – het wil met kleine projecten op het veld de samenwerking gestalte geven – is het verwonderlijk dat CVN in deze viering niet werd en wordt betrokken.

Minister, kunt u verklaren waarom CVN niet werd betrokken bij de voorbereiding van die belangrijke viering? Binnen CVN heeft men er het raden naar.

Het is significant dat CVN bij die viering buiten beschouwing wordt gelaten. De vraag is dan ook welke toekomst u nog ziet voor de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Het klopt dat ik de instelling vrij goed ken. Ik was al lid van de commissie ter uitvoering van het Belgisch-Nederlands Cultureel verdrag van 1946, ergens in de jaren 80. In 1995 heeft men dat dan vervangen door het Vlaams-Nederlands Cultureel Verdrag. Ik heb ook mee aan dat verdrag geschreven en ik ben er de eerste secretaris van geworden, tussen 1989 en 2009, toen ik naar het Vlaams Parlement ben gekomen. Ik laat in het midden of dat al dan niet een promotie is.

Ik heb vastgesteld dat CVN sinds 2009 steeds meer onder vuur kwam te liggen. Men heeft een aantal keren bespaard en de budgetten omlaag getrokken. Ik denk dat ze nu nog tweemaal 180.000 euro hebben, voor Nederland en voor Vlaanderen. Ook het personeel is echt wel afgeslankt en de taakstelling is veranderd. De kerntaken zijn een aantal keren bijgesteld. Toch geloof ik nog altijd dat dat cultureel verdrag zinvol is.

Ik schets even de achtergrond. Zo was er het Taalunieverdrag van 1980 dat de samenwerking op het gebied van taal en letteren moest bevorderen. Dat was een heel zware structuur met veel middelen en personeel, met een comité van ministers en een interparlementaire commissie. Die Taalunie zit echt goed in elkaar. Men heeft toen voorgesteld om een cultureel verdrag op te stellen, een lichtere structuur met minder middelen en mensen en met andere thema's waarin men niet zo ver kan gaan als voor taal en letteren, zoals media, cultuur, onderwijs, theater, wetenschapsbeleid, welzijn.

Ik zie dat allemaal een beetje met lede ogen aan. Ik heb het gevoel dat een regering een thema pas belangrijk vindt als daar een parlementair draagvlak voor is, een politiek draagvlak en liefst ook een draagvlak in de samenleving. Het is een taak van ons allemaal, zeker vanuit de commissie Cultuur maar ook vanuit de Interparlementaire Commissie voor de Taalunie, om dat politieke draagvlak te maken en te tonen dat dat draagvlak er nog altijd is over de partijgrenzen heen. Ik ben ervan overtuigd dat dat zo is. Als ik de vraag hoor van mevrouw Segers, die toch niet tot mijn partij behoort, dan denk ik dat daar een partij-overschrijdend draagvlak voor bestaat.

Ik neem me voor om daar ook in de schoot van de Interparlementaire Commissie voor de Taalunie eens naar te kijken. Verandering mag, niet alles moet blijven zoals het is. Alles moet veranderen, wij zijn voor verandering. Als we eens kijken naar de Taalunie, naar het cultureel verdrag, naar de Brakke Grond, naar deBuren, naar de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO), dan kunnen we de minister aantonen dat het draagvlak er wel degelijk is.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: In het Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland wordt de taakomschrijving van de commissie als volgt beschreven: "De Commissie evalueert de uitvoering van dit verdrag en brengt ter zake advies uit." Na een reflectieoefening over de werking van CVN werd in 2011 door de Vlaamse Regering, in volledige samenspraak met de Nederlandse overheid, de beleidskeuze gemaakt om de commissie vooral vraaggestuurde aanbevelingen te laten verstrekken inzake internationale culturele samenwerking ten behoeve van de Nederlandse en Vlaamse overheden.

Gedreven door de overtuiging dat het belangrijk is om de relatie tussen Vlaanderen en Nederland op cultureel vlak uit te dragen naar de burgers en derden in binnen- en buitenland, gaven beide overheden in 2012 dan ook de opdracht aan de commissie om een beleidsadvies uit te brengen over een mogelijke Vlaams-Nederlandse viering in 2015. Dit advies werd op 4 september 2013, in de marge van de heropening van het Vlaams-Nederlands Huis in de Leopoldstraat, waar CVN samen met deBuren is gehuisvest, gepresenteerd aan mijn voorganger Joke Schauvliege en de heer Frans Timmermans, toen en ook nu nog Nederlands minister van Buitenlandse Zaken.

Dit CVN-advies was de basis voor de beleidskeuzes over de viering die nu effectief zal plaatsvinden in 2015 en voor het operationaliseren van het feestjaar.

CVN heeft een nuttige rol gespeeld door een advies af te leveren dat de basis was voor het feestjaar, maar de overheden hebben mijns inziens terecht geoordeeld dat CVN niet de juiste actor was om de viering in de praktijk vorm te geven. Ten eerste moet tot nader order trouw worden gebleven aan de eerder gemaakte beleidskeuze om CVN enkel vraaggestuurde aanbevelingen te laten verstrekken, maar daarnaast heeft de commissie ook niet het juiste profiel om een operationele rol op te nemen. Het leek beide overheden daarom beter om het feestjaar te laten organiseren door Vlaams-Nederlandse actoren die wel met beide voeten in het werkveld zelf staan.

Het Vlaams-Nederlands Huis deBuren en DutchCulture zijn als organisaties geschikt door hun respectieve ervaring met de praktijk van de Vlaams-Nederlandse samenwerking en het opzetten van bilaterale samenwerkingsjaren.

De basis voor het beleid ten aanzien van CVN is op dit ogenblik de beslissing van de Vlaamse Regering over de werking van CVN van 2011, waarbij werd geopteerd om de commissie vooral vraaggestuurde aanbevelingen inzake internationale culturele samenwerking te laten verstrekken. Indien er in de toekomst ooit andere keuzes gemaakt zouden worden, zou dit gebeuren op voorspraak van de voogdijministers van CVN. Dit zijn de respectieve ministers van Buitenlandse Zaken van Vlaanderen en Nederland.

Eventuele beleidswijzigingen zal ik uiteraard van nabij volgen, ook op het federale niveau.

Mijnheer Vandaele, ik wil gerust de uitnodiging aanvaarden om een platform binnen deze commissie of elders te creëren. Als er wordt geoordeeld dat er te weinig slagkracht, dynamiek of bewegingsruimte is voor de commissie, kunnen we dat daar herbekijken. Als we dat zouden doen, zou het wel nuttig zijn om daar hier eerst intern een draagvlak voor te creëren – met intern bedoel ik Vlaanderen – voor we met onze liefhebbende maar immer kritische Nederlandse collega's over bijkomende stappen praten. Het is zeker mogelijk en ik kan me inbeelden dat u met lede ogen de brug van het verleden naar de toekomst aanschouwt. Ik heb u de stand van zaken vandaag gegeven, de toekomst kunnen we samen maken, in de mate van het mogelijke.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp·a): Uiteraard weet ik van het bestaan van het advies dat CVN heeft overgemaakt aan minister Timmermans en uw voorganger, minister Schauvliege. Ik heb het hen zelf overhandigd op 4 september 2013. De vorm die de viering heeft aangenomen, is uitstekend, maar niet precies zoals wij het in ons advies hadden gezien. Daarom blijf ik het merkwaardig vinden dat, ook al heeft CVN geen operationele taak, er helemaal geen rekening is gehouden met het advies. Er was radiostilte bij beide ministers.

Uit wat u zegt over de toekomst van CVN, maak ik op dat die bijzonder onzeker wordt de komende jaren. Er komen momenteel geen vragen om advies binnen en wanneer CVN zelf adviesvoorstellen doet, worden ze afgewezen. De mensen die in de commissie zitten – en dat zijn toch niet de minsten – vragen zich vandaag af wat ze er nog doen. Daar moet heel snel uitklaring over komen. Samen met de leden van de commissie geloof ik in de meerwaarde van die Vlaams-Nederlandse samenwerking. Het zou heel jammer zijn om het kind met het badwater weg te gooien.

In plaats van de mensen in het ongewisse te laten, moeten we samen nadenken over de vraag hoe we de uitvoering van het verdrag beter in de praktijk kunnen brengen. CVN is zelf vragende partij om daaraan deel te nemen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, ik sluit me aan bij mevrouw Segers. Als we die mensen willen blijven motiveren, is het de hoogste tijd om te bekijken waar we naartoe willen en hoe we dat op een zinvolle manier in stand kunnen houden binnen het geheel van de Nederlands-Vlaamse samenwerkingsvormen. We moeten er werk van maken. Ik vermoed dat de IPC een forum kan zijn, omdat de meeste mensen vanuit deze commissie die belangstelling hebben voor de Nederlands-Vlaamse samenwerking, ook daar aanwezig zijn.

Minister, u hebt gelijk dat het een kwestie is van de bevoegde ministers, maar dat moet op te lossen zijn. We mogen dit niet te lang laten liggen.

De voorzitter: Het is inderdaad een bredere bevoegdheid dan Cultuur, het gaat over meer.

Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het is gewoon een constructieve vaststelling dat de vragen aan mij gericht zijn, maar ook aan u allen. Zo weet iedereen wat gedaan.

De voorzitter: Straks bespreken we de regeling van de werkzaamheden. Ik vertel al even dat ik de vraag heb gekregen van CVN om eens naar deze commissie te komen of om op een andere manier contact met ons te hebben. We kunnen straks bespreken of dat in ons rijtje past. Zij voelen die behoefte dus ook zo aan.

De vraag om uitleg is afgehandeld.